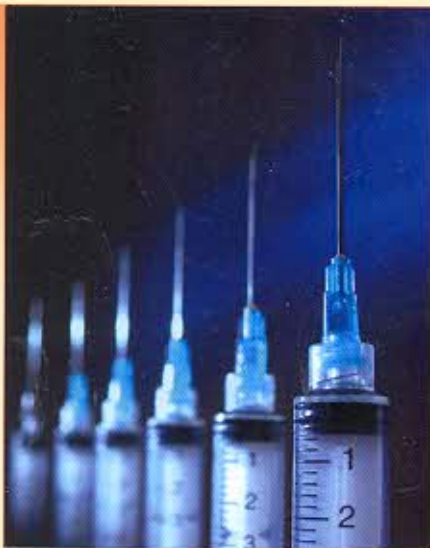

หลักสูตรเชิงปฏิบัติการ

สำหรับเจ้าหน้าที่

สร้างเสริม **ภูมิคุ้มกันโรค**

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข

10037826

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 1	2
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	3
หมวดเนื้อหาที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	5
สาระสังเขป	5
1. การป้องกันโรคของร่างกาย	6
2. กลไกการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันของร่างกาย	12
3. ชนิดของการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	14
4. ความหมายและประเภทของวัคซีน	15
5. กลไกการป้องกันโรคของวัคซีน	16
6. ความจำเป็นของการทำงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	17
เอกสารอ้างอิง	20
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	21
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 2	24
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	25
หมวดเนื้อหาที่ 2 โรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนและวัคซีนขั้นพื้นฐาน	27
สาระสังเขป	27
1. การติดต่อและการแพร่กระจายของเชื้อโรค	29
2. ลำดับขั้นในการจัดการกับโรคติดต่อ	30
3. โรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน	31
4. วัคซีนที่ใช้ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข	39
5. กำหนดการให้วัคซีนในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข	47
เอกสารอ้างอิง	52
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	53

	หน้า
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 3	56
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	57
หมวดเนื้อหาที่ 3 ประมาณการวัคซีนเพื่อให้บริการ	59
สาระสังเขป	59
1. ความหมายและความสำคัญของการประมาณวัคซีนเพื่อให้บริการ	60
2. กลุ่มเป้าหมายในการประมาณการใช้วัคซีน	60
3. อัตราสูญเสียวัคซีนแต่ละชนิด	61
4. การคำนวณการใช้วัคซีน	63
5. การจัดทำใบเบิกวัคซีน	64
6. การจัดทำทะเบียนรับ - จ่ายวัคซีน	66
เอกสารอ้างอิง	68
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	69
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 4	72
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	73
หมวดเนื้อหาที่ 4 การจัดทำทะเบียนรายงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการวัคซีน	75
สาระสังเขป	75
ตอนที่ 1: การจัดทำทะเบียนรายงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการวัคซีน	76
1. ทะเบียนติดตามการได้รับวัคซีนของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ	76
2. ทะเบียนการให้บริการวัคซีน	81
ตอนที่ 2: การประเมินผลความครอบคลุมของงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	88
1. การประเมินผลครอบคลุมของการได้รับวัคซีน	89
2. การประเมินผลครอบคลุมของการให้บริการวัคซีน	93
เอกสารอ้างอิง	99
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	100
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 5	104
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	105
หมวดเนื้อหาที่ 5 วัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น	107
สาระสังเขป	107
1. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของวัคซีน	108
2. ระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain system) และความสำคัญ	110
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บและขนส่งวัคซีนและการดูแลรักษาอุปกรณ์	111

	หน้า
4. เหตุการณ์ฉุกเฉินในระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain break down)	123
5. แนวทางการจัดการเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินในระบบลูกโซ่ความเย็น (Cold chain break down) ของตู้เย็น	124
เอกสารอ้างอิง	126
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	127
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 6	130
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	131
หมวดเนื้อหาที่ 6 การเตรียมการและการให้บริการวัคซีน	134
สาระสังเขป	134
1. การเตรียมการก่อนให้วัคซีน	138
2. การให้บริการ	142
3. การกำจัดอุปกรณ์ที่ใช้แล้ว	159
4. การสังเกตอาการภายหลังได้รับวัคซีน	159
เอกสารอ้างอิง	161
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	162
แผนการสอนหมวดเนื้อหาที่ 7	166
แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม	167
หมวดเนื้อหาที่ 7 อาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	170
สาระสังเขป	170
1. ความสำคัญของ AEFI	171
2. ความหมายของอาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	172
3. สาเหตุของการเกิดอาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	175
4. อาการผิดปกติที่สำคัญภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	177
5. การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการแพ้อย่างรุนแรง (Anaphylaxis)	179
6. การเตรียมการให้บริการเพื่อรองรับกรณีเกิดอาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	180
7. การตรวจสอบการได้รับวัคซีนร่วมขวดและร่วม lot number เดียวกับผู้ป่วย AEFI	184
8. การสื่อสารเกี่ยวกับอาการหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	186
เอกสารอ้างอิง	188
แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม	189

